

Un altre 9 d'octubre sense nom

JOAN FRANCESC MIRA

L' Estatut, tal com sap tothom, no va ser exactament un "acord constitucional", sinó un compromís sobre mínims condicionat per determinades pressions circumstancials: des de la veloç reorientació de la dreta cap a antigues posicions del "populisme" anticatalanista mai no esvaïdes a la ciutat de València, fins a la identificació-confusió entre "projecte de país" i "amença de l'esquerra" [!], passant per les retraccions i les pors després de l'intent de colp d'estat del 23 de febrer de 1981. Pressions i condicions que, sota el nom de "batalla de València" o d'altres enunciats semblants, han estat abundantment exposades en llibres i papers diversos: més amb *parti pris*, tot s'ha de dir, i amb ganes de repartir culpes i responsabilitats, que amb equanimitat i sense passió. M'estalviaré ací de donar la meua versió o interpretació d'aquells anys, i dels següents, que d'altra banda no seria gaire original. La realitat, siguen quines siguen les explicacions –internes i externes, accidentals i profundes, simples i complexes–, és que l'Estatut de 1982 i l'arribada de l'autonomia no van representar *la culminació d'un procés expansiu* del nou valencianisme, que hauria anat de la ideologia a la mobilització i de la mobilització (màximament i il·lusòriament representada per la gran manifestació 9 d'octubre del 1977) a la política, sinó el resultat i *la congelació d'un reflux*. Una de les proves més contundents és la desaparició institucional del nom de *País Valencià* en tant que era portador i expressió d'una idea, és a dir, d'una repre-

sentació i d'un projecte, i en tant que vehicle de difusió i de penetració social del mateix projecte, i instrument bàsic de mobilització i d'adhesió. *País Valencià* hagué de ser proscrit no per parcial i minoritari (que no ho era, ans al contrari: fins i tot va ser, per ampli acord, el nom oficial del "Consell Preautonòmic" fins a l'aprovació de l'Estatut), sinó perquè era el nom *del país*. No únicament d'una nova "comunitat" entre tantes, producte de la descentralització de l'Estat, ni únicament el nom de la figura administrativa moderna d'una antiga regió històrica, sinó el nom d'un territori i d'un poble amb alguna forma d'especificitat *nacional*, per poc explícita i per molt ambigua que fóra.

«POT EXISTIR, I POT HAVER-HI VOLUNTAT DE "FER EXISTIR", UN PAÍS QUE ES DIGA 'COMUNITAT'?; ÉS LA MATEIXA COSA DIR "EL NOSTRE PAÍS" QUE DIR "LA NOSTRA COMUNITAT"?; TÉ LES MATEIXES IMPLICACIONS I REVERBERACIONS?; TÉ EL MATEIX CONTINGUT CONCEPTUAL I EXPRESSA EL MATEIX SENTIT POLÍTIC? ÉS BEN EVIDENT QUE NO»

Exactament per això no el podien acceptar aquells (el meu amic Alfons Cucó sabia molt bé qui, i per què: i no eren només els qui habitualment pensem...) que van forçar-ne, i en practiquen encara, el rebuig i la proscripció. Així, sense l'ús institucional i públic de "*País*", el projecte de "*fer país*" (per exemple: de servir-se de l'acció política per a re-construir un espai amb vocació nacional) havia de quedar inevitablement limitat i desencarnat: pot existir, i pot haver-hi voluntat de "*fer existir*", un *país* que es diga *Comunitat*?; és la mateixa cosa dir "el nostre país" que dir "la nostra comunitat"?; té les mateixes implicacions i reverberacions?; té el mateix contingut conceptual i expressa el mateix sentit polític? És ben evident que no. Perquè no es tractava d'una simple modificació terminològica, era un colp decisiu –amb plena consciència dels responsables– contra un procés històric que començava a fer por. Sense l'ús públic i polític del nom que havia demostrat la seua eficàcia mobilitzadora, la passivitat nacional i la desafecció emocional quedaven perfectament garantides: qui pot cridar, en un acte o en una manifestació, "Visca la Comunitat!", o "Co-mu-ni-tat Va-len-ci-ana!" amb un mínim de commoció patriòtica? Qui pot creure de *sentir* que "la Comunitat" és el seu país i pàtria? Hi ha noms que, com certs actes i pensaments de la moral clàssica, són intrínsecament perversos. I hi ha una petita cosa que m'entristeix i em subleva: que en aquest 9 d'octubre que s'acosta, que per fi havia de ser "diferent", els nostres nous governants, líders triomfants inclosos/incluses, continuaran ignorant o proscriuint el nom, igual que els altres.